

МАР. БИБЛИОТЕКА. 150
СЪСТАВИЛЪ: ПЕТРЪ СТОЙКОВЪ
34 10 I 168

КРЪСТО ЗАРЕВЪ

ВОЙВОДА

О, юначе ти почива,
Отъ свѣтътъ угасна
Но съсъ тебе не загина,
Твойта звѣзда нова.

Хвала на тебъ що остави,
Благъ споменъ слѣдъ себе
Името ти, славата ти
Не ще се погрѣбе.

ДАРЪ
ОТЪ Ани. П. Петри-
ровъ. - София

СОФИЯ
Печатница П. Калчевъ
1899

На 24-й Юлй т. г. получихме едно анонимно писмо отъ любимцитѣ на Султана въ туй писмо ни се заказва, че ще ни убиятъ ако не спрѣмъ списванието на брошури противъ Турция. Обаче азъ счетохъ за нужно да пиша нѣколко реда върху това, но не за да се оплача прѣдъ обществото, а само и само да направя едно общо достояние на мискинскитѣ имъ подвизи и за да имъ обадимъ че ний не се плашимъ нито отъ турски шпиони, нито отъ убийци защото за насъ живота стои много по ниско отъ свободата на чернитѣ рабя. И че ний ще прѣдпочетемъ смъртъта, отъ колкото да работимъ противъ съвѣстѣта си. А на бжджщитѣ си нападатели обаждаме, че ний нѣма да ги гонимъ до гдѣто сме живи, а слѣдъ смъртъта ни обаче, нѣма да оставимъ нито семя отъ тѣхъ. Ний имаме да имъ кажемъ още и това: да не си правятъ трудъ да ни плашатъ съ убийство, защото ний не се плашимъ, а напротивъ готови сме да ги посрѣшнемъ на всѣка минута съ одоволствия.

П. Стойковъ.

Кръстю и Иванъ Зареви и другаря имъ Сто-
янъ Ангеловъ.

Съ несъкрошаема скърбъ извѣстяваме на всички съчувствоющи на Македонското дѣло, както че на 27-й Августъ т. г. издъхнаха за винаги трима вѣрни синове на Македония пълни съ надѣжда и съ младѣжки пориви, загинаха трима ратници за свободата на Македония, трима служители на олтаря на македонската свобода именно: Кръстю и Иванъ Зареви отъ село Ореховецъ Сърска околия 38 и 40 годишни и Стоянъ Ангеловъ отъ село Решково Малешевско 38 годишенъ.

Печално потрѣсающата се вѣсть изненада не само насъ, но и семействата имъ, другаритѣ имъ, приятелитѣ имъ и съмисленицитѣ имъ. Да, умрѣхатѣ въ най цвѣтоущата си възраст и тѣхната не на врѣменна смъртъ отвори въ сърдцата ни не исцери ми за всегда рани и немилостиво ни тласна въ неотвратимна скърбъ. Тѣзи неострашими и храбри борци още въ дѣтинскиятъ си периодъ тѣжеко почувствуваха робското си положение подъ немилостивиятъ си петовѣковенъ господаръ. Слѣдствия на това тѣ още тогава се заклѣха прѣдъ себя си, че нѣма да мируватъ до гдѣто турчинъ бѣсиѣ надъ бащино

имъ огнище т. е. до гдѣто не извоюватъ човѣшкитѣ си правдини еднажъ за винаги. Слѣдствие на тѣхното нескланяне глава прѣдъ свирепски ага, подритна ги немилостивата имъ орисница и ги тласна далечъ отъ бащи, майки брата, сестри и роднини.

Кръстю Захревъ е кръстосвалъ цѣли 10 години по Пиринъ Планина и Боздаа съ прѣснопамятния *Стойо воевода* гдѣто сж биле защитници на мирното населѣние, а сжщеврѣменно — и плашила на свирепата турска порода; тѣ заедно съ него щастия и нещастия деляха, когато бѣха стопани на звѣрскитѣ пѣщери и приятели на гладътъ.

Въ битки ужасни де кръвъ се лѣе
Кръстю Захревъ вървялъ е на прѣдъ
За туй народа ще да му пѣе
И ще го слави, обиче на врѣдъ.

Кръстю Захревъ съ пушка въ ржката

Умря загина тамъ въвъ борбата,

Но духътъ неговъ ще да живѣе

И ще се бори за свободата

Той си испжлни дългътъ въ борбата,

Умря ударенъ съ куршумъ въ краката,

Не зарадъ слава или богатство,

А зарадъ роба и свободата.

Зарадъ народа тамъ въвъ борбата

Да умре искá и тѣй направи

Куршумъ го тръшна върху земята

Жена, роднини, всичко забрави,
Кръстю Захаревъ почина тѣломъ,
Но духомъ вѣчно ще да живѣе
Народа нѣма да го забрави,
А вѣчно пѣсенъ ще да му пѣе.

Кръстю Захариевъ и другаритѣ му нищо не пожелаха като независимо отъ имотъ, здраве и младини, а тръгнаха да кръстосватъ низъ Пиринъ и Боздаа съ цѣль да гонетъ народнигѣ душмани биле тѣ кръстени или не кръстени, убириязани или не обирязани и съ мондиръ и фесъ облечени или съ черно расо. Тѣ съ своята храбрость, рѣшителность и самоотверженость доказаха не само на кървожадения Хамидъ, но и на цѣль святъ че Македония е раждала и ражда такива синове, кои то подобре прѣдпочитатъ да мрѣтъ юнашки въ неравната борба съ турчина отъ колкото сиромашки тѣгла да глѣдатъ. Слѣдъ дълго годишната имъ неомсрима делтелность обаче на 27 Августъ т. г. въ мѣсността „лопово“ 2 часа до кресна тѣ като минаваха за къмъ българската граница бѣха нападнати и блокирани отъ Мелнишката войска*) сутринта рано тъкмо когато

Бвлѣжка *) Прѣдателятъ е Мехалъ отъ село Капатово биршъ комита ужъ по идея тѣхавъ братъ, а по настоящемъ турско мекере гови комититѣ. Този мрѣсникъ е съ ржстъ срѣденъ лице кръгло, русъ 40 годишенъ живѣе въ Капатово. Негови другари сж: даскала Коста отъ Кълманци понастоящемъ въ милница аза тоже русъ съ ржстъ срѣденъ 40 годишенъ и Нори а отъ Капувци. богатъ турчинъ живѣе въ Милникъ.

пиели вода изгърмяли два залпа въ тѣхъ гдѣто Иванъ и Стоянъ паднаха на земята неусетно, а Кръстю падна пронизанъ съ куршумъ прѣзъ двата крака. Кръстю макаръ и да бѣше ударенъ и въ двата крака, но той пакъ повали на земята едно грѣмадно количество аскеръ и баши бозуци до гдѣто умря.

По такъвъ начинъ тѣ сложиха главитѣ си и коститѣ си прѣдъ вѣчността и смѣло проляха кръвта си прѣдъ олтаря на отечественната ни свобода.

Затова ний сме длѣжни да се поклонимъ прѣдъ тѣхната память свѣщенна и да кажемъ : вѣчна имъ память !!

Слѣдва.

Отъ скромниятъ имъ съотечественникъ :

П. Стойковъ.

АПЕЛЪ

Къмъ всички македонци

Братя македонци, отъ опитъ е доказано, че прѣвъ врѣме на избори за ръководители на македонскитѣ дружества мнозина си подаватъ кандидатурата за да ги избиратъ за такива безъ да му мислятъ дали сж тѣ за тѣзи работа или не; тѣ заематъ поста та макаръ и да страда общото дѣло отъ тѣхъ, затова азъ считамъ за мой свѣщенъ дългъ да кажа нѣколко думи върху нашитѣ длъжности :

Ний имаме тукъ основана една свѣщенна македонска организация, която организация задължава всѣкиго отъ насъ да принесе своята морална и материялна мощъ за въ полза на нашето свѣщенно дѣло, което дѣло има за свѣщенъ девизъ освобождението на нашитѣ братя отаткъ Родопа и Рила планини. Обаче всѣки чувствителенъ македонецъ знае, че въ нашата организация сжествува едно голѣмо зло, което зло не дава никакъвъ просторъ и никакъвъ напръдъкъ на дѣлото ни, а напротивъ, то до скоро исчезноваше. Затова азъ считамъ себе си за длъженъ да

ви напомня, че ний ако имаме солидарността, съгласието, което имаме прѣзъ 1895 година, то бждете увѣрени, че нашето дѣло гигански ще крачи напредъ и въ едно най-близко бждще ще нанесемъ подобающия послѣденъ, смъртоносенъ ударъ на онова турско чудовище, което е испило и пие кръвта на толкозъ хиляди невинни християнски хорица 500 години на рѣдъ.

За това ний не трѣбва да се отчайваме, защото съ бившето възстание не постигнахме цѣльта си. — Ако не постигнахме цѣльта си съ него, то поне стана на въпросъ дипломатически прѣдъ великитѣ сили нашата мила родина Македония. Възстанието прѣзъ 1895 година показва на свѣтътъ че македонецътъ е запазиль сжщий воененъ духъ какъвто е ималъ прѣзъ своето славно и историческо минало; той трѣбва на всички ни да вдъхва коражъ и съ още повече енергия да работимъ за освобождението на Македония и Одринско. Обаче ний македонцитѣ и одринцитѣ изпълнихме ли нашия свѣщенъ дългъ? Не. Ний слушаеме, четеме за станалитѣ звѣрства въ страната ни и пакъ нищо друго не правимъ, а само:

„Пиемъ, пѣемъ буйни пѣсни

И възбимъ се на тирана
Механитъ сж намъ тѣсни,
Кръщимъ хайде на „балкана“;

Да, правиме го това, но догдѣто сме пи-
яни, а щомъ истрѣзвѣемъ чакаме да ни подари
нѣкой свобода. Тѣжко, тѣжко на онѣзи наши
братия, които бълнуватъ нѣкаква: Русия, Ан-
глия, Германия че тѣ щѣли да ни подарѣтъ сво-
бода. Обаче кои сж причинитѣ на туй наше ча-
кание свобода отъ вѣнъ; кой ни кара да сто-
имъ въ бездѣйствиe и съвсѣмъ парализирани;
отъ гдѣ се ражда въ насъ това необяснимо
хладнокрѣвие; тѣзи мрѣтвешка заспалостъ?
Ако погледнемъ на дѣйствиата ни отъ 1895
година насамъ, то ний ще видимъ, че виновни
сж на всичко това мързеливитѣ настоятел-
ства на македонскитѣ дружества и избирате-
литѣ, които избиратъ за ръководители лица,
убити, и лишени отъ всѣкакъвъ патриотизмъ
и заслѣпiani отъ слѣпотата на злотворното
и отвратителното партизанство да.

Първитѣ сж виновни за това, защото,
когато подаватъ кандидатурата си за да ги
избиратъ за такиви обѣщаватъ златни гори
и т. н.; т. е. обѣщаватъ се, че ще търсетъ
свободата на Македония и Одринско подъ
брадитѣ на Либенъ Каравеловъ и Хр. Ботевъ,

т. е. въ Революцията, а сетне се обръщатъ да я търсятъ подъ носовѣтъ или въ шалваритѣ на разни шефове на разни партии въ България, по княжескитѣ ясли и по зеленитѣ маси на разни министерства или агенства, а вторитѣ, т. е. избирателитѣ сж виновни за това, защото, за ръководители избиратъ приятелитѣ си, та макаръ и да сж тѣ „чаршафъ чоджуклери“, макаръ и да сж тѣ отъ чѣзи, които повече обичатъ чорбаджилъкътъ, отколкото свободата на роба, а не избиратъ лица, дѣятелни и съ истински патриотизмъ. Прочее македонското дѣло е свѣщенно и неприкосновено; за това трѣбва всичкитѣ македонски дружества да иматъ за ръководители такива лица, които сж тѣломъ и духомъ прѣдадени на македонското дѣло, а не само разни чорбаджии и доктори краснорѣчиви оратори, защото такива само тогава, очукватъ зѣбитѣ си отъ крѣскание по широкитѣ площади, когато се говори за сваляние и качване на министри, а когато се касае въпросътъ за Македония криятъ се по мише дупки и не искатъ да обѣлятъ зѣбъ за въ полза на Македония. А колкото за капиталиститѣ ще кажемъ че тѣ посредствомъ македонското дѣло гледатъ да си увеличаватъ капитала и нищо повече.

Като е тъй обаче, трѣбва да се избиратъ за ръководители на дружествата лица честни деятелни и влюбени въ македонското дѣло, лица, които съ нетърпѣние да очакватъ трѣбата, която ще засвири на воененъ походъ и същеврѣменно тѣ да се искачетъ по върховетѣ на Пиринъ-планина, тъй както се искачиха прѣзъ 1895 година онѣзи наши славни мъченици, които сложиха главитѣ си и коститѣ си прѣдъ вѣчността и смѣло пролѣха кръвта си прѣдъ олтаря на отечествената ни свобода. Да, лица, които да сж готови всѣкога да извикатъ съ народниятъ си гласъ:

Другари елате да мрѣмъ,
За братската ни свобода,
Та Македония да отървемъ
Отъ турската тѣгота.

А не такиви, които да знаятъ само прѣзъ врѣме на възстания да се истѣгатъ възнакъ по мѣкитѣ кревати и да броятъ дървеницитѣ по гивгиревитѣ тавани, и не такиви казвамъ, които да знаятъ само да украсяватъ страницитѣ и колонитѣ на партизанскитѣ вѣстници и да лжжѣтъ че тѣ работятъ за свободата на Македония.

Вий виждате братя, че нашитѣ лжжере-

волюционери отъ 1896—1899 година бѣхъ раздѣлени на два враждебни лагера, които, първитѣ се занимаваха съ продаване на оръжие било на турци или на българи за тѣхъ безъ разлика, т. е. отъ кждѣто паднеше повече злато тамъ даваха оръжието или съ други думи казано подъ булото на патриотизма, каситѣ си пълнеха съ злато, а вторитѣ — съ сваляне и качване на министерства, та за това нѣмаше кой да помисли да-же за Македония.

Отъ 1895 година, т. е. отъ какъ почина покойния Китанчевъ нашата организация бѣше запустяла и заприличала на единъ инструментъ, който го употрѣбява работникътъ до гдѣто си свърши работата, а щомъ си я свърши захвърля го на страна, т. е. истъче си платното ритне ни кросното. Да, нѣкой чиновникъ щомъ остане безъ служба, той зима въ рѣцѣтъ си македонското дѣло като, лъже че той ще го ръководи и че той ще го вкаръ въ пѣтьтъ на прогреса. Обаче сетне какво виждаме? Виждаме че той, не го зима за да го ръководи и вкара въ пѣтьтъ на прогреса, а само и само за да може да си изработи служба съ тлъста хубава заплата, а щомъ си изработи той това

прощава се съ Македония, като казва: „Збогомъ черна робино, не си ми потрѣбна вече; действително мигаше ми око за прѣкирасната ти и богата Солунска митница, а още повече готвехъ се за бждщъ паша въ Македония, но за сега и тукъ съмъ добръ. Пъкъ най-после Русия нели е православна, а още повече и славянска държава тя ще ни освободи“. Да, такива лица имахме за ржководители на свѣтото ни освободително дѣло, даже и още ги имаме по дружествата.

За доказателство на това вий, виждатъ че отъ 1895 година насамъ нашето дѣло ражда генерали, ражда полковници, ражда и агенти за македония.

Послѣднитѣ т. е агентитѣ до гдѣто бѣха ржководите ли поразни македонски дружества, даже и на В. М. К. пишеха разни огнени статии, т. е прикачваха най не приличнитѣ епитети на коронования босфорски палачъ Султанъ Хамидъ, а сетне ходиха като агенти въ македония да цѣлуватъ кървавата му дѣсница и да носятъ окачени орденитъ му по бездушнитѣ си и пълни съ подлостъ гърди.

Ето тукъ е злото, драги читатели. че нашата организация бѣше въ ржцетѣ на равни партизани, а не въ ржцетѣ на истински бор-

ци. Слѣдователно необходимо нужно е да поразмислимъ върху този въпросъ именно какъ трѣбва да се искорени това голѣмо зло отъ дѣлото ни.

Азъ мислимъ, че за да се искорени това — зло отъ нашето свѣщенно дѣло, прѣди всичко ще трѣбва да знаемъ, че свободата на македония може да се очаква само отъ тѣзи революционери, които се скитатъ не мили не драги, а не отъ разни чорбаджии, защото първитѣ сж само, които знаятъ какво е робството, тѣ сж само, които, кусватъ днесъ отъ робството, затова тѣ сж само, които ще жертвуватъ най-милото си за свободата на македония, тѣ сж само, които ще строшѣтъ оковитѣ на робатъ. Да, тѣ сж! Вий сте признали вече еднажъ за винаги, че всѣкой глѣда, какъ и какъ да запази личнитѣ си интереси.

Като е тѣй обаче, за напрѣдъ трѣбва да избирате за ражководители на разнитѣ македонски дружества лица, отъ самитѣ робя за това именно, защото за капигалиста е най-милото капитала, за чорбаджията е най-милото чорбаджилъка, за бслниятъ е най милото здравнето, а за робътъ е най-милото свободата. Като е тѣй, обаче *свободата на македо-*

ния може да се очаква отъ самитѣ македонски робя. Следвателно длъжни сме всички да сгруппираме всичкитѣ Македонски елементи, всичкитѣ македонски сили въ едно и да избираме за ръководители на тѣзи сили лица по възможность съ доказанъ патриотизъмъ, лица, които да нѣматъ нищо общо съ никоя партия въ България и лица леки и пѣргави. Не затова че партизанщина и тежкия т. е. чорбаджията нежелаятъ освобождението на македония, не, но защото на партизанщина не му остава време да насочи стрѣлитѣ си противъ турскитѣ правителства, защото ги има насочени противъ българскитѣ, а пъкъ чорбаджията не иска да си разваля спокойствието.

Прочее въ заключение азъ апелирамъ къмъ всички родолюбиви македонци да влѣзнатъ въ редоветѣ на свѣщенната македонска революция т. е. да се запишатъ членове на Македонскитѣ дружества и да извикатъ едно гласно: доло не само турската тирания, но и всички други подлизурства, които се въртятъ около македонскитѣ дружества!

Да живѣе свѣщената македонска революция и който я подържа.

Петръ Стойковъ.

Que Dieu vous bénisse ma chère et la
prière de moi — Otapud Tempsoba
†††

ноя. 1950 г.